

Pravidelně zařazované aktivity by měly být v ideálním případě krátké. Velkou pozornost jsme věnovali výběru konkrétních textů, s nimiž se pracovalo, ať už pocházely z časopisů, internetu, učebnic, literatury, nebo se jednalo o texty písní nebo básně, letáky... Realizaci konkrétních aktivit si vám dovolíme představit v dalším čísle tohoto časopisu a postupně i na webu www.ctenarskekluby.cz.

Oficiální název projektu: Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. stupni ZŠ a na víceletém gymnáziu v ČR.

Mgr. Irena Poláková, Nová škola, o. p. s., učitelka českého jazyka a dějepisu na Lauderových školách při ŽOP

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Dílna čtení v 9. třídě

PAVLÍNA ROSICKÁ, TOM TYCHTL

V dnešním díle seriálu autoři popisují, jak může probíhat jedna konkrétní dílna čtení ve třídě, která ji zažívá dlouhodobě od svých čtenářských začátků.

*Čtenářský zážitek je pro mě jakýkoliv pocit, který u čtení zažívám. Například radost, klid, smutek, napětí. Souvisí to také s ohromným začtením do knihy, ten pocit, kdy vnímám jen a jen knihu. Reaguji pouze na děj knihy, nevnímám okolí. **Erika, 9. A***

Před začátkem dílny čtení v 9. třídě je v učebně pilno. Dílna neprobíhá v klasické třídě, ale v knihovně a žáci přichází již před zvoněním. Někteří z nich si vybírají novou knihu, využívají konzultací s panem učitelem nebo nakupují do knih svých spolužáků. Někteří si rovnou sedají do velkých pytlů, otvírají knihu a začínají číst. Po zvonění si do svých čtenářských portfolií zaznamenávají základní informace o své dnešní četbě – název knihy, autora a počet přečtených stran od minulé dílny. Mezitím pan učitel na tabuli píše jména tří žáků a názvy knih, které budou dnes spolužákům představovat. Spolužáci se zapisují libovolně do skupin dle svých preferencí.

Na dílnách čtení se mi líbí také doporučení knih. Líbí se mi, protože normálně nemám moc čas shánět knihy, a když nějakou seženu, tak nevím, jestli se mi bude líbit.

*Proto se mi líbí, když se tady každý týden seznámím s nějakou knihou, a když tak si ji půjčím. **Andrea, 9. B***

Začíná doporučování knih. Ve třídě vznikají tři hnízda, kde žáci sedí v kruhu. Prezentující žák představuje svou knihu dle zadaných kritérií. Se svými spolužáky sdílí spíše svůj názor a dojmy z knihy než děj, čte vybranou ukázkou. Na konci představení probíhá reflexe, žáci mají příležitost ocenit prezentujícího, popř. mu položit otázky. Žáci si svou práci ve skupinách řídí sami, učitel není v roli někoho, kdo řídí diskusi, jen se přidává se svými oceněními, popř. otázkami. Stává se, že hned po skončení doporučení knihy putují do rukou nového čtenáře. Vrstevnické doporučování knih se stalo cenným nástrojem, jak přirozeně motivovat žáky k rozšiřování čtenářských teritorií.

*Chtěl bych tento školní přečíst alespoň pět knih. Alespoň jednu z toho takovou, která bude na střední škole na seznamu povinné četby. **Adam, 9. C***

*Ráda bych si našla čas na čtení každý den. Třeba alespoň 15 minut před spaním. **Zuzka, 9. C***

Tento rok chci proniknout do tajů poezie. Pan učitel nám ji stále doporučuje, ráda bych básním více porozuměla a jejich čtení si „užívala“. **Anna, 9. A**

Žáci se pak setkávají ve dvojicích a sdílí pokroky ve svých čtenářských výzvách, které si stanovili na začátku roku. Pomohlo jim k tomu i to, že si na začátku roku vytvořili svůj portrét čtenáře, pomocí kaligramu ztvárnili svou čtenářskou cestu, a úvodní lekce, kdy si společně s panem učitelem pojmenovávali, jakých všech oblastí se čtenářské výzvy mohou týkat. Pan učitel využil čtenářské kontinuum a oblast „čtenářské chování“ a jednotlivé deskriptory jako inspiraci, kudy mohou vést cesty zlepšení čtenářství. Výzvy, které si žáci stanovovali, se často týkaly rozšiřování čtenářských teritorií, výběru knih či čtenářských rituálů. Vyhodnocení výzev probíhá jednou měsíčně, kdy žáci hodnotí uplynulé období a zamýšlí se také jak dál. O své čtenářské výzvě si vedou zápisy.

Začíná volné dvacetiminutové čtení. Žáci si nachází libovolné pohodlné místo ve třídě a postupně se začitají do knihy. Pan učitel si se žáky užívá čas na čtení. Po čtení žáci sdílí ve dvojicích/trojicích. Kromě základního představení knihy sdílí kousek textu, který je při dnešní četbě zaujal, a komentují proč. Na konci hodiny si do portfolia zaevidují počet přečtených stránek.

Považuji se za vyspělého čtenáře, protože už jsem přečetl docela dost knih a spousta z nich byla úplně jiná. Díky čtenářské dílně jsem nikdy od čtení neodešel. Díky čtení a knížkám, které nás baví, se toho dozvíme hodně o světě, o lidech, ale i sami o sobě. **Dominik, 9. C**

Čtenářské dílny jsou často jediný důvod, proč čtu (samozřejmě i doma). Kdyby nebyla, možná bych na knížky zapomněla a našla si „lepší“ zábavu. **Nicole, 9. B**

Pravidelné dílny čtení pomáhají žákům s jejich čtenářskou výdrží, odolností, pomocí dílen čtení mohou lépe překonat čtenářskou krizi, která přichází s pubertou po fázi dětské čtenářské vášně. Většina žáků této deváté třídy zažívala pravidelně dílny čtení od první třídy. Velká část z nich odchází ze základní školy jako čtenáři, kteří dokážou o svém čtenářství přemýšlet, kteří dokážou bezpečně najít knihu, která je bude bavit, kteří dokážou sdílet zážitek z četby a pro které se čtení knih stalo běžnou součástí života. Ve třídě se však nachází i žáci, kterým četba výrazněji nepřišla k srdci. Proto může být úplně stejným úspěchem dílen četba náročných světových děl u jednoho žáka, stejně jako nalezení si svého čtenářského místa v jednoduchých literárních světech u žáka druhého. Nepropadejme proto skepsi, pokud nevytvoříme ze všech svých žáků ve třídě dokonalé čtenáře. Bohatě postačí pouze čtenáři.

A co by vzkázali mladším spolužákům, začínajícím čtenářům?

Zkoušejte všechno možné, než to prostě „padne“ (to poznáte). Věnujte se čtení často, pravidelně, zařadte jej do své rutiny. **Hanka, 9. C**

Chodte večer dříve spát, abyste na dílně čtení neusínali, ale četli si. Je to lepší zážitek než spaní. A to je co říct. ☺ **Petr, 9. A**

Pokud nemůžete nalézt knihu, která vás baví, nevzdávejte to a hledejte dál. Spolužák nebo pan učitel vám pomůže. Nenuťte se číst něco, co vás nebaví, na světě je hodně knih. **Honza, 9. B**

Mgr. Pavlína Rosická, pedagogická konzultantka a členka odborného týmu projektu Pomáháme školám k úspěchu

Mgr. Tom Tychtl, učitel českého jazyka, ZŠ Kunratice

www.rizeniskoly.cz

Kompletní nabídka odborných informací pro oblast školství